

יום כיפור ON תפלת מנחה TO תפלת מוסף THE TRANSITION FROM

So many synagogues schedule a break between תפלת מוסף and תפלת מנחה on יום כיפור that few would think to ask the question: is the קריאת התורה from (העריות) פרשת אחרי מות and מפטיר יונה a part of תפלת מוסף or a part of תפלת מנחה on יום כיפור? The question arises among Ashkenazim because Ashkenazim do not recite אשרי and ובא לציון before performing that קריאת התורה. It is not an issue for Sephardim because they do recite אשרי and ובא לציון to introduce both תפלת מנחה and תפלת נעילה on יום כיפור. This issue came to my attention after reviewing the following custom described in ספר מנהגי אמסטרדם, The Customs Of The Jews Of Amsterdam, edited by Rabbi Yehudah Brillman, Machon Yerushalayim, 2002:

סעיף יג. מנחה של יום הכיפורים

(ב) החזן של מוסף מביא ספר תורה לבימה ומחזירו.

Translation: The prayer leader who led the Mussaf prayer service carries the Sefer Torah from the ark to the Bimah and then returns it to the ark after the Torah reading has been completed.

The editor inserts the following footnote:

In the compilation of customs for the City of Worms we find the practices for this Torah reading included in the section devoted to the practices of Tefilas Mussaf on Yom Kippur and not within the rules for Tefilas Mincha of that day. That is also the way it was presented as part of the practices of the Jews of Frankfurt (Divrei Kohelles p. 265). When the Shulchan Aruch describes this Torah reading in Siman 622, a section devoted to the practices of Tefilas Mincha on Yom Kippur, the Michaber is referring only to the Sephardic practice. That custom includes the recital of Ashrei and Oo'Vah L'Tzion before the Torah reading which is deemed a part of Tefilas Mincha of Yom Kippur. But concerning the Ashkenazic practice in which Ashrei and Oo'Vah L'Tzion are not recited before that Torah reading and V'YiDaber (?) is recited after the Torah reading as we reported above in subparagraph 4 (?), it would appear that the aforesaid Torah reading is deemed a part of Tefilas Mussaf. In the book Shaarei Ephraim, Gate 7, paragraph 17, this Torah reading is described as the reading that comes between Tefilas Mussaf and Tefilas Mincha on Yom Kippur.

2. במנהגי וורמיישא כתוב עניני קריאת התורה זו עור אצל מוסף, לפני תפלת מנחה (רי"ל קירכום ע' קס"ו). וכן בפרנקפורט (דברי קהלת ע' 265). ואף דבשלחן ערוך כתוב קריאת התורה זו בסימן תרכ"ב שהוא הסימן של תפלת מנחה, נראה דזה דוקא לנוסח ספרד שאומרים "אשרי" ו"ובא לציון" לפני מנחה, אבל למנהגינו שאין במנחה "אשרי" ו"ובא לציון", ו"וידבר" אומרים אחרי קריאת התורה כדלקמן סעי' ד', שייך קריאת התורה עור לתפלת מוסף. ובשערי אפרים שער ד' סעי' י"ז קרא קריאה זו, קריאה שקוראין בין מוסף למנחה.

In my opinion, this example of קריאת התורה is neither a part of תפלת מוסף nor is it a part of תפלת מנחה on יום כיפור. That is because קריאת התורה is never part of any prayer service. It always represents an activity that is separate and apart from the prayer services. The best evidence of that fact lies in the תפילות morning שבת. On שבת, we omit the

thirteen middle ברכות of עשרה and replace them with one ברכה representing קדושת היום, a declaration of the sanctity of the day. We do so because we do not want thoughts of our everyday needs to interfere with our rest and enjoyment on שבת. Yet, from the moment we remove the ספר תורה from the ארון קודש to the moment when we return the ספר תורה to the ארון קודש on שבת morning, we engage in many requests. For example, as the ספר תורה reaches the בימה, we recite the paragraph of אב הרחמים in which we ask:

אב הרחמים, הוא ירחם עם עמוסים, ויזכר ברית איתנים . . .

After the עולה completes his עליה, the following request is made:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את (פלוגני) בן (פלוגני) בעבור שעלה לכבוד המקום, לכבוד התורה, לכבוד השבת, בשכר זה, הקדוש ברוך הוא ישמרנו ויצילהו מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה . . .

After completing קריאת התורה, we make a מי שברך for the ill. Many synagogues pray for the welfare of the country in which they are situated and for the welfare of the State of Israel. We recite יקום פורקן and the מי שברך that follows. If we perform ברכת החודש, we ask for: חיים ארוכים, חיים של שלום, חיים של טובה, חיים של ברכה, חיים של פרנסה, וכו'. Then we recite: אב הרחמים, שוכן מרומים, a prayer in which we ask G-d to exact revenge against those who murdered our ancestors על קידוש השם. Put simply, we appear to be running in opposite directions while standing still; ought we to be asking for our personal needs on שבת or ought we not? The only way to explain our oxymoronic behavior is by concluding that קריאת התורה is a distinct activity totally divorced from the תפילות that we recite before and after קריאת התורה. In other words, once the ארון קודש is opened, we must view ourselves as travelling to a different venue in which קריאת התורה is conducted.

In what manner is קריאת התורה different than the תפילות themselves? קריאת התורה creates an עת רצון, a favorable moment. When we perform קריאת התורה, רבונו של עולם draws close to us. What causes the רבונו של עולם to move near to us? It is the act of reading/studying G-d's words combined with the renewal of our commitment to live our lives in accordance with His words. With G-d having moved closer to us, we must acknowledge His presence by requesting help from Him for our personal and communal needs. To do otherwise would be to ignore the presence of G-d. The need to address G-d with our requests when He draws near supercedes any concern that our rest and enjoyment will be violated by our focusing on our everyday needs. In other words, on שבת and on יום טוב, the removal of the ספר תורה from the ארון קודש signals that a new activity has begun and that a new mindset is necessary.

That Sephardim do introduce both תפלת נעילה and תפלת מנחה on יום כיפור with אשרי and שולחן ערוך is based on the following found in the ערוך:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכפורים סימן תרכב' סעיף א'—למנחה אומר: אשרי, ובא לציון, ואין אומרים: ואני תפילתי, אפילו אם הל להיות בשבת. דגד: ואין אנו נוהגין לומר:

להבין את התפלה

אשרי, ובא לציון, קודם מנחה, רק קודם נעילה; וכן כתבו קצת רבוותא (מרדכי והג"מ ס"ם אהבה וסוף הלכות י"ב וכל בו ומנהגים).

Translation: To open Tefilas Mincha on Yom Kippur, the prayer leader begins with Ashrei and Oo'Vab L'Tzion. V'Ani Tefilasi is not said even if Yom Kippur falls on a Shabbos. RAMAH: We, Ashkenazim, do not introduce Tefilas Mincha on Yom Kippur with Ashrei and Oo'Vab L'Tzion. Instead we do so to introduce Tefilas Ne'Eilah. So wrote many of our early sages (Mordechai, Hegos Maimonides, Kol Bo and Minhagim).

Why do Ashkenazim not introduce תפלת מנחה on יום כיפור with the recital of אשרי and ובא לציון?

ספר כלבו סימן ע'—למנחה מוציאים ספר תורה וקורין בה שלשה בסדר אחרי מות בפרשת כמעשה ארץ מצרים בפרשת עריות. והטעם שמא יש בצבור אדם שנכשל בערוה ויזכור ויתודה. ואחר קורין מפטיר ביונה. וכתב ה"ר נתן ז"ל שאין אומר תהלה לדוד עד לאחר תפלת המנחה כדי להפסיק בינה לנעילה שבעלילה זו אתה פותח בנעילה, אבל בתפלת המנחה אין צריך עלילה לפתוח בה שאוחז ספר תורה בצידו ודיו וכמו הפלגת יוצר ממוסף כן הפלגת מוסף ממנחה.

Translation: For Tefilas Mincha on Yom Kippur, a Sefer Torah is removed from the ark and three people are called to read from the Torah. They read the section of Parshas Acharei Mos in which illicit unions are declared unlawful. The reason to read this section of the Torah on Yom Kippur is to remind anyone present who has violated those laws to repent and to commit not to violate them ever again. Then they read the book of Yonah as the Haftorah. Ran Nosson, ז"ל, wrote: Ashrei is not recited until after Tefilas Mincha has been completed. It then serves as a transition from Tefilas Mincha to Tefilas Ne'Eilah and it is with those words that we obtain permission to recite Tefilas Ne'Eilah. No such words need to be said before Tefilas Mincha since we perform Kriyas Ha'Torah and that is sufficient. In doing so, we create the same transition by which we move from Tefilas Shacharis to Tefilas Mussaf.

The לבוש expresses a similar idea but in a slightly different manner:

לבוש אורה חיים סימן תרכב'—ואין אומרים אשרי ובא לציון קודם קריאת התורה כמו בשאר מנחה של שבתות וימים טובים, שמפני שנוהגין להאריך בתפלות יום כיפור צריכין למהר לתפלת מנחה כדי שלא יעבור זמנה: ואף על פי שצריכין להפסיק בענייני פסוקים בין תפלת מוסף לתפלת מנחה, שכן נוהגין להפסיק בכל התפילות שלא יהיו שני תפילות סמוכות לזו בלי הפסק פסוקי שבת: מ"מ במה שאנו קורין בס"ת למנחה שמפסיקין בין התפילות בקריאת ספר תורה כמו בין יוצר למוסף, ומניחין אשרי ובא לציון אחרי המנחה כדי שיפסיקו בהם בין תפילת מנחה לתפילת נעילה.

Translation: We do not say Ashrei and Oo'Vab L'Tzion before Kriyas Ha'Torah as we do before Tefilas Mincha on Shabbos and holidays because on Yom Kippur, the prayer services are much lengthier. It is therefore necessary to hurry to recite Tefilas Mincha before the time to do so has passed. And although it is necessary to separate Tefilas Mussaf from Tefilas Mincha by reciting verses of praise so that the two services are distinguishable, our practice of reading from the Torah after Tefilas Mussaf fulfills that need. It also mimics what we do between Tefilas Shacharis and Tefilas Mussaf. We leave the recital of Ashrei and Oo'Vab

L'Tzion for before Tefilas Ne'Eilab so that the two prayers serve as a break between Tefilas Mincha and Tefilas Ne'Eilab.

The following source explains the Ashkenazic practice as being based on the rule that אשרי must be said three times a day and not four times a day.

שו"ת הרשב"ש סימן קמט-עוד שאלת. שמצאת באורח חיים בהלכות יום כפור שאומרים תהלה לדוד ובא לציון במנחה, ובאת לאומרו ותפסו עליך קצת משכילים ואמרו שאין לאומרו אלא בנעילה והבאת להם ספר אורח חיים ואמרו טעות הוא. בחסדך האדון תאיר עינינו ותגיד לנו עם מי האמת.

Translation: You further asked: You found in the Tur Orach Chaim concerning the laws of Yom Kippur that Ashrei and Oo'Vah L'Tzion should be said before Tefilas Mincha on Yom Kippur. You considered instituting that practice until some knowledgeable members of your community argued that Ashrei and Oo'Vah L'Tzion should introduce Tefilas Ne'Eilab alone. You then brought them a copy of the Tur and they told you that your edition of it contained an error. Master, can you graciously enlighten us by revealing who speaks the truth in this matter?

תשובה. מנהגנו הוא שלא לומר אשרי ובא לציון אלא בתפלת נעילה כדי לעמוד להתפלל מתוך דברי תורה, ובמנחה אין אנו אומרים לא אשרי ולא ובא לציון לפי שכבר אנהנו עומדין להתפלל מתוך דברי תורה דהיינו קריאת הפרשה וההפטרה וקדיש. ומה שאומר בעל הטורים לומר אשרי ובא לציון במנחה ואשרי בנעילה, כדי לעמוד בנעילה מתוך דברי תורה הוא שאומר שצריך לומר אשרי, ולא סמכנו עליו בזה לפי שאין אומרים תהלה לדוד ביום אלא ג' פעמים² בלבד, וכיון שאנו יכולין לעמוד מלאומרו בתפלת מנחה מפני הטעם הנזכר העתקנו תהלה לדוד וסדר קדושה לנעילה ולא יצטרך לומר תהלה לדוד ד' פעמים ביום, וכן הוא מנהג קדמוננו ונכון הוא, ע"כ, ואל תשנה מן המנהג.

Translation: Our custom is to omit Ashrei and Oo'Vah L'Tzion before Tefilas Mincha but to introduce Tefilas Ne'Eilab with those prayers so that we begin Tefilas Ne'Eilab only after reciting words of Torah. Before Tefilas Mincha on Yom Kippur we do not recite those prayers because we fulfill our obligation to introduce Tefilas Mincha with words of Torah by reading from the Torah, Haftorah and by reciting Kaddish. That the Tur provides the instruction to recite Ashrei and Oo'Vah L'Tzion before Tefilas Mincha and Ashrei before Tefilas Ne'Eilab so that Tefilas Ne'Eilab is introduced by words of Torah is not followed by us because we are permitted to recite Ashrei only three times a day. Since we can fulfill the obligation to introduce Tefilas Mincha with words of Torah through the Torah reading, we recite Ashrei and Oo'Vah L'Tzion only before

1. Rabbi Shlomo ben Rabbi Simeon Duran was born in Algier in 1400. His father, the author of the Tashbetz, was one of the greatest Torah scholars of Algier after the demise of R. Isaac ibn Sheshat (Rivash). At a relatively young age, Rabbi Shlomo was appointed a dayyan alongside his father. During his father's lifetime, Rabbi Shlomo decided halacha, spoke in public, and authored responsa. With his father's death, Rabbi Shlomo succeeded him. He passed away in 1467. (Bar Ilan Digital Library)
2. Two versions of the גמרא in ב' עמ' ד', מסכת ברכות דף ד', concerning the number of times to recite אשרי each day are extant. One version provides that אשרי is to be said three times a day and the other version describes the requirement as once a day. The following source appears to have possessed the version that אשרי is to be said only once a day: תשובות רב נטרונאי גאון – ברודי (אופק) אורח חיים סימן לח' – כשאמרו חכמים (ברכות ד' ע"ב) כל האומר תהלה לדוד (תה) קמה בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא, לא אמרו או שתים או שלוש פעמים, ומשמע אפילו פעם אחת.

Translation: When our Sages held that one who says Ashrei each day is guaranteed a place in the next world, they were not requiring that it be said two or three times a day. Reciting it once a day is all that is required.

להבין את התפלה

Tefilas Ne'Eilab. By doing so, we avoid reciting Ashrei four times a day. That is the practice of our forefathers and it is the correct custom. Do not deviate from prior practice.

It is important to note the practice described by the טור:

טור אורה חיים הלכות יום הכפורים סימן תרכ"ג—ומאריכין בסליחות וברחמים עד שיגיע זמן תפלת נעילה וזמנה סמוך לשקיעת החמה כשהחמה בראש האילנות ויש לזוהר שלא יאחרו להתפלל אותה בלילה אלא סמוך לשקיעת החמה בענין שיסיימו אותה עם צאת הכוכבים וזה סדרה אומר ש"צ אשרי וקדיש ור"ע כ' אשרי ובל"ג ואין נוהגין עתה לומר ובא לציון אלא במנחה.

Translation: We prolong Tefilas Mincha by reciting Selichos and other supplications until the time for Tefilas Ne'Eilab arrives. It should be recited around sunset when the sun reaches the tops of the trees. One should be careful not to delay the start of Tefilas Ne'Eilab until nightfall. Instead begin at sunset and complete it by the appearance of the stars in the skies. This is the order of prayer: The prayer leader begins with Ashrei and then says Kaddish. Rav Amrom provides that one should say Ashrei and Oo'Vah L'Tzion before Tefilas Ne'Eilab but it is not our custom to recite Oo'Vah L'Tzion before Tefilas Ne'Eilab. We do so only before Tefilas Mincha on Yom Kippur.

In truth יום כיפור on תפילת מנחה רב עמרם גאון suggests a third practice for

סדר רב עמרם גאון תפילת מנחה של יום הכיפורים—ובמנחה מוציאין ס"ת, וקורין ג' כמעשה ארץ מצרים עד קדושים תהיו, ומפטיר ועלו מושיעים, ונבואת יונה, ומי א—ל כמוך. והקורא שלישי הוא המפטיר בנביא. והמפטיר בנביא במנחה מברך לאחריה ולפניה כל הברכות כולן כדרך שמברך בשחרית. ואומר אשרי.

Translation: The order for Tefilas Mincha on Yom Kippur: We remove a Sefer Torah and three are called to read from Parshas Acharei Mos until the end of the Parsha. The Haftorah begins with the verse of V'Alu Moshi'Im, then the prophecy of Yonah and the verse of Mi Kail Ka'Mocha. The third one to read from the Torah also reads the Haftorah. The one who reads the Haftorah at Mincha recites the same closing Brachos for the Haftorah as were read in the morning service. Then they say Ashrei.

The custom as described by רב עמרם גאון mimics our practice of reciting אשרי after קריאת התורה on שבת and יום טוב mornings. This practice bolsters our position that קריאת התורה is an activity that is separate and apart from תפלה. The reason to repeat אשרי after קריאת התורה and before תפלת מוסף is to introduce תפלת מוסף with פסוקים of שבה, praise, because קריאת התורה does not serve that purpose.

I now return to the article by Rabbi Abraham Kosman entitled: (כ"י) ביאור והערות-תפלת דוד, in which he reproduces comments made by Rabbi Eliyah David Rabinowitz-Teomim, z"l, the leader of the Jewish community of Panevžys, who is known by the acronym, האדר"ת. Rabbi Rabinowitz-Teomim, states the following:

ז. תפילת מנחה

אשרי

נ"ל שצריך להתחיל תפלת מנחה באמירת אשרי, שאין שום טעם לכא מן השוק ולהתחיל קריאת התורה שלא נמצא כן בכל השנה. וזה ברור לדעתי. אלא שיראתי לחדש דבר. ואי איישר חילי ויודו לי רבנן ולא קמצווחו עלי כבי מדרשי הייתי מנהיג כן.

Translation: It appears to me that we should begin Tefilas Mincha on Yom Kippur with the recital of Ashrei. There is no justification to immediately begin with Kriyas Ha'Torah when we return to synagogue from the outside. That is a practice that we never follow on other days of the year. That we should begin Tefilas Mincha on Yom Kippur with Ashrei is absolutely clear to me. Nevertheless I fear the repercussions of my suggesting such an innovation. If my followers would allow me and if the other Rabbis in the community would support me and if the fellows in the Beis Medrash would not criticize me, I would institute this practice.

A further challenge to the Ashkenazic practice is expressed by Rabbi Aryeh Goldschmidt, editor of the annotated version of the *מחזור ויטרי*, Otzar Ha'Poskim (2009) on page תשס"ט of the third volume, footnote 17:

ושיטת רבינו צריך ביאור—מדוע באמת אין אומרים אשרי גם קודם מנחה. ועיין הלכות שבת סל"ח (כרך א עמ' ריא) מה שכתב רבינו בתוך דבריו: "... אבל ליוצר (במוסף של שבת) שזקוק לומר אשרי יושבי על המגדל, מתוך שצריך לשהות ולעמוד במוסף, דיושבי משמע שהייה ועכבה, דאמר מר חסידים הראשונים היו שוהין...". ומבואר שלפני כל תפלה צריך שהייה, ואין קריאת התורה נחשבת לענין זה, ואם כן אף כאן למה אין אומרים אשרי אחרי קריאת התורה. וצריך עיון.

Translation: The position of the Machzor Vitry (that Tefilas Mincha begins with Kriyas Ha'Torah and not with Ashrei and Oo'Vah L'Tzion) needs further examination—why is it not the practice to begin Tefilas Mincha on Yom Kippur with the recital of Ashrei? Concerning the Shabbos morning services, the Machzor Vitry wrote: "on Shabbos morning (before Tefilas Mussaf) he must recite Ashrei on the Bimah because it is necessary to first pause before beginning Tefilas Mussaf. That is based on our interpretation of the word "Yoshvei" in Ashrei as meaning that it is necessary to pause and to delay before a prayer service. That is what Mar said: the first zealous Jews would pause before starting their prayers." That practice has been interpreted to mean that before commencing any prayer service, it is necessary to pause (by saying words of praise like the paragraph of Ashrei). However, Kriyas Ha'Torah is not an activity that constitutes a pause consisting of words of praise. Therefore why is it not necessary to say Ashrei after Kriyas Ha'Torah that precedes Mincha on Yom Kippur (as we do before Tefilas Mussaf of Shabbos and Yom Tov)? This requires further research.

Perhaps the best explanation as to why Ashkenazim do not recite אשרי either before the קריאת התורה that precedes תפלת מנחה on יום כיפור or after, may lie in the mystical notion that reciting תהלה לדוד (אשרי), three times each day guarantees a person a place in עולם הבא. There appears to be a concern that any deviation from that number interferes with that result. Since we now know that two versions of the גמרא in מסכת ברכות that provides the rule concerning the recital of אשרי everyday are extant and that saying תהלה לדוד a minimum of once a day should bring the same result, an additional argument can be made that we should add the recital of אשרי before תפלת מנחה of שמונה עשרה on יום כיפור.